

Inclou vocabulari
balear i valencià

**REDUEIX ELS
ERRORS FINS
A UN 80%**

DOMINAR L'ORTOGRAFIA

Quadern per fer a casa o a l'aula

Daniel Gabarró

Amb accés gratuït a
www.ortografia.cat
per treballar el vocabulari
ortogràfic

RECOMANAT A PARTIR DELS 10 ANYS

FOTOCOPIABILE
© Boira Editorial

Índex

Test: pots millorar en ortografia?	5
Quin és el secret per tenir bona ortografia?	6
Avaluació prèvia: el teu punt de partida	7
Primera part de la prova: dictat de les paraules més freqüents	7
Segona part de la prova: redacció lliure	9
Primer pas: què és la memòria visual?	10
Segon pas: enfortir la teva memòria visual	11
Tercer pas: unir la memòria visual a les paraules	12
Quart pas: dominar el vocabulari més habitual	13
Vocabulari més habitual (1)	15
Vocabulari més habitual (2)	17
Vocabulari més habitual (3)	19
Vocabulari més habitual (4)	21
Vocabulari més habitual: valencià	23
Vocabulari més habitual: balear	25
Quart pas: estratègies	27
La còpia	27
La lectura	28
Programa informàtic	29
Els contes	29
Cinquè pas: reciclar el teu propi vocabulari	30
El meu propi vocabulari	31
Sisè pas: la normativa més útil	32
Accentuació	32
L'apòstrof	33
13 Normes útils amb poques excepcions	34
Setè pas: avaluació final	36
Primera part de la prova: dictat de les paraules més freqüents	36
Segona part de la prova: redacció lliure	38
Les 112 paraules que més errors generen en català	39
Algunes paraules específiques de València	40
Algunes paraules específiques de ses Illes Balears	40

FOTOCOPIABILE
© Boira Editorial

Test: pots millorar en ortografia?

- Llegeix un text qualsevol durant un minut i contesta: quantes paraules pots llegir correctament en un minut?
 - Menys de 50
 - Entre 51 i 70
 - Més de 75
- Quan escrius habitualment, fas errades d'ortografia?
 - Cap o molt poques
 - Les normals
 - Bastants o moltes
- Vols escriure fent poques errades?
 - M'és igual
 - D'acord
 - Sí, m'encantaria!
- Tens constància per treballar 20 minuts al dia?
 - Molt poca
 - A vegades
 - Sí, quan m'ho proposo
- Imagina en Superman. Com l'imagines?
 - No puc
 - L'imagino una mica
 - Fàcil: porta roba vermella i blava
- Recorda el teu primer cognom. Sense escriure'l, saps quina és la tercera lletra començant a comptar pel final?
 - Ni idea
 - Crec que sí
 - Sí, ho sé amb seguretat

Solucions:
 Cada resposta a. val zero punts, cada resposta b. val un punt, i cada resposta c. val tres punts.
De 0 a 4 punts: segurament no t'auràs profit d'aquest quadern.
De 5 a 10 punts: aquest quadern t'anirà bé.
D'11 a 18 punts: aquest quadern et resultarà molt útil i milloraràs molt.
NOTA: si a la primera pregunta has contestat a, cal que llegeixis mes ràpid abans de poder treure profit d'aquest quadern.

Quin és el secret per tenir bona ortografia?

Tenir bona ortografia sense esforç és fàcil si en domines el secret.

Totes les persones amb bona ortografia fan el mateix: això és el que aprendràs en aquest quadern.

Saps quin és aquest secret?

Molt senzill: VEURE les lletres de les paraules a la teva ment.

Sí. Totes les persones amb bona ortografia VEUEN al seu cap les paraules que volen escriure. El que fan és copiar les paraules que VEUEN a la seva ment!

En canvi, intentar escriure sense errades ortogràfiques, escoltant les lletres d'una paraula una a una, NO funciona. Escoltar els sons porta a cometre errors perquè hi ha lletres que no sonen (com ara la H) o que sonen igual entre elles (com les lletres V i B). El so no ens ofereix cap pista segura per escriure les paraules.

No segueixis aquesta estratègia. Si et dius les paraules per comprovar-ne l'ortografia sempre t'equivocaràs.

El que has de fer és aprendre a veure les paraules a la teva ment.

Veure les lletres a la teva ment és tan fàcil com recordar en Superman o el teu cognom: només és qüestió d'aprendre'n el truc i practicar. Aquest quadern t'ajudarà a fer-ho. Quan dominis aquest secret, de manera automàtica, la teva ortografia millorarà moltíssim.

Aquest quadern t'ajudarà a aconseguir-ho. Quan ho hakis après, escriure sense errades serà tan senzill com copiar del teu cap!

A més, un cop hakis fet aquest quadern, veuràs com aprofites qualsevol treball ortogràfic que facis posteriorment.

T'hi animes? Doncs, endavant!

Avaluació prèvia: el teu punt de partida

Amb aquest quadern, les teves errades ortogràfiques disminuiran entre un 50% i un 80%.

Per comprovar-ho, farem una prova a l'inici del quadern i una altra al final.

Primera part de la prova: dictat de les paraules més freqüents

Demana a algú que et dicti 100 paraules a l'atzar de la pàgina d'aquest quadern titulada "Les paraules que més errors generen en català". Després demana-li que te les corregeixi.

Si, quan et dicten la paraula, no tens total seguretat quant a la seva ortografia, NO l'escriuis. Posa una ratlla en lloc seu. Aquest exercici serveix per veure el teu nivell inicial: si escrius sense estar-ne segur o segura, t'estaràs enganyant.

No t'amoïnis: en acabar aquest quadern hauràs millorat molt.

1. _____	2. _____	3. _____
4. _____	5. _____	6. _____
7. _____	8. _____	9. _____
10. _____	11. _____	12. _____
13. _____	14. _____	15. _____
16. _____	17. _____	18. _____
19. _____	20. _____	21. _____
22. _____	23. _____	24. _____
25. _____	26. _____	27. _____
28. _____	29. _____	30. _____
31. _____	32. _____	33. _____
34. _____	35. _____	36. _____
37. _____	38. _____	39. _____
40. _____	41. _____	42. _____
43. _____	44. _____	45. _____
46. _____	47. _____	48. _____
49. _____	50. _____	51. _____
52. _____	53. _____	54. _____

55. _____	56. _____	57. _____
58. _____	59. _____	60. _____
61. _____	62. _____	63. _____
64. _____	65. _____	66. _____
67. _____	68. _____	69. _____
70. _____	71. _____	72. _____
73. _____	74. _____	75. _____
76. _____	77. _____	78. _____
79. _____	80. _____	81. _____
82. _____	83. _____	84. _____
85. _____	86. _____	87. _____
88. _____	89. _____	90. _____
91. _____	92. _____	93. _____
94. _____	95. _____	96. _____
97. _____	98. _____	99. _____
100. _____		

Quantes paraules has escrit correctament? _____

En quantes t'has equivocat o no sabbies? _____

Aquest és el teu punt de partida pel que fa al vocabulari més habitual.

FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial

Segona part de la prova: redacció lliure

Escriu una redacció de més de 400 paraules (o recull diversos textos breus que hagi escrit i que sumin aquesta quantitat de paraules) sense consultar el diccionari, copiar o preguntar sobre la seva ortografia. D'aquesta manera, quan te'l corregeixin, sabràs el teu nivell ortogràfic actual. Pots començar en aquest full o fer-ho en un quadern a part.

Per conèixer el tant per cent d'errades ortogràfiques, fes la següent operació:

$$\frac{\text{Nombre d'errades} \times 100}{\text{Nombre de paraules escrites}} = \% \text{ d'errades ortogràfiques}$$

Quin tant per cent d'errades ortogràfiques tens ara? _____

Ànims! Ja veuràs que, quan acabis, hauràs millorat molt!

Primer pas: què és la memòria visual?

Quan recordem marques, personatges de pel·lícules o similars, fem servir la memòria visual.

Per exemple, pots recordar l'aspecte de Tintín, de Mickey Mouse o el logotip d'una marca prou bé per dibuixar-lo en el requadre?

Per dibuixar-lo, has fet servir la memòria visual.

A la vida quotidiana usem moltes vegades la memòria visual sense adonar-nos-en. Ara anem a utilitzar la memòria visual de forma conscient per tal de millorar en ortografia.

Ho farem en set passos al llarg d'aquest quadern:

Primer: enfortirem la teva memòria visual.

Segon: unirem la teva memòria visual a l'ortografia.

Tercer: aprendràs les paraules que més errades generen i així els teus textos milloraran molt.

Quart: t'explicarem alguns trucs per millorar en ortografia durant la vida quotidiana.

Cinquè: t'ajudarem a eliminar les errades del vocabulari que fas servir quan escrius pel teu compte.

Sisè: tindràs les normes ortogràfiques més fonamentals.

Setè: faràs una prova final que demostrarà la teva millora.

A partir d'aquest moment l'ortografia et resultarà fàcil i aniràs millorant amb cada classe de llengua.

Segon pas: enfortir la teva memòria visual

Retalla les figures geomètriques que trobaràs més endavant.

Demana a una persona que col·loqui dues figures damunt la taula i te les ensenyi.

Mira-les fins que, en tancar els ulls, segueixis veient-les a la teva ment.

Demana a la persona que les tapi i que et faci cinc preguntes sobre elles.

Practica aquesta activitat diversos dies fins que puguis veure fàcilment a la teva ment tres figures.

Quan contestis bé totes les preguntes que et facin amb tres figures, pots passar al següent exercici.

Si t'atreveixes, fes-ho amb quatre figures i després amb més.
Quin serà el teu rècord?

Exemples de preguntes que poden fer-te:

Sobre la forma:

Quina forma té la figura vermella?

Quina forma té la figura que es troba primera?

Quina forma té la figura que es troba entre el cercle i el triangle?

...

Sobre els colors:

De quin color és la primera figura?

De quin color és el triangle?

De quin color és la figura que hi ha entre el cercle i el triangle?

...

Sobre el lloc que ocupen:

En quina posició es troba la figura vermella?

En quina posició es troba el cercle?

En quina posició es troba la figura que hi ha entre el cercle i el triangle?

....

Terçer pas: unir la memòria visual a les paraules

Retalla les paraules amb lletres de colors que trobaràs en aquest quadern.

Demana a una persona que et mostri una paraula de dues lletres.

Mira-la fins que, en tancar els ulls, segueixis veient-la a la teva ment.

Demana a la persona que la tapi i que et faci cinc preguntes sobre ella.

Cal obligatòriament que les dues primeres preguntes vagin en aquest ordre:

1. **Lletreja la paraula començant pel final.** Exemple: Sí, lletrejada des del final: *i amb accent, essa*.
2. **Lletreja la paraula començant pel principi.** Exemple: Sí, lletrejada des del principi: *essa, i amb accent*.
3. **Les següents tres preguntes són lliures.** Exemples de preguntes que poden fer-te:

Sobre el color:

De quin color és la primera lletra?

De quin color és la lletra S?

...

Sobre la posició:

Quin lloc ocupa la lletra S?

Quin lloc ocupa la lletra vermella?

...

Practica aquest exercici tants dies com calgui fins que puguis veure a la teva ment paraules de tres lletres sense dificultat.

Quan siguis capaç de contestar sense equivocar-te les preguntes sobre paraules de tres lletres, pots passar al següent exercici.

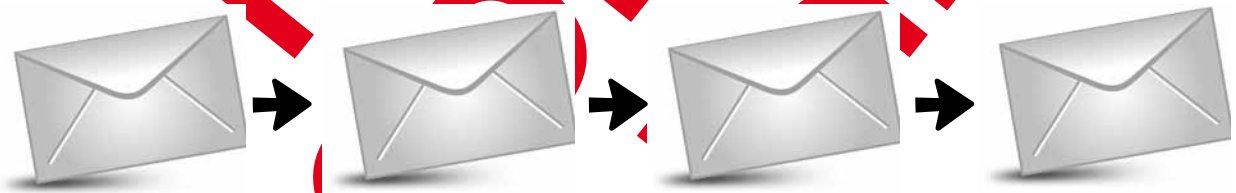
Si t'atreveixes, abans de passar al següent exercici, fes el mateix amb paraules de quatre o més lletres. Quin serà el teu rècord?

Quart pas: dominar el vocabulari més habitual

A la pàgina següent tens les 28 paraules que més sovint s'escriuen malament. Si les memoritzes, els teus textos tindran menys errades ortogràfiques.

Com fer-ho per dominar-les?

- 1r. Retalla les paraules per la línia de punts.
- 2n. Mira cada paraula, tanca els ulls i segueix veient-la en la teva memòria visual.
- 3r. Lletreja les paraules començant pel final.
- 4t. Lletreja les paraules començant pel principi.
- 5è. Després prepara quatre sobres. Marca cada sobre amb un número: 1, 2, 3 i 4.

- 6è. Guarda totes les paraules al sobre 1. Els altres sobres estan buits encara.
- 7è. Demana a algú que et preguntin les paraules o que te les dicti.
- 8è. Deixa al sobre 1 les paraules que ignores o que, tot i haver-les encertat, no sàbies amb total seguretat.
- 9è. Guarda al sobre 2 les paraules que hagis encertat del sobre 1 i que sàbies amb total seguretat.
- 10è. Procura que et preguntin totes les paraules cada dia com a mínim una vegada.
- 11è. Quan et preguntin i sàpigues les paraules del sobre 1, les hauràs de posar al 2 per a la propera vegada que et preguntin.
- 12è. Quan sàpigues les paraules del sobre 2, les hauràs de posar al 3 per a la propera vegada que et preguntin.

- 13è. Les paraules del sobre 3 que t'hagis sabut hauran d'anar al sobre 4.
- 14è. Al sobre 4 hi haurà les paraules que ja domines. Aquestes paraules només te les pregunten un cop per setmana per garantir que no les oblides.
- 15è. Si falles en una paraula de qualsevol sobre, hauràs de col·locar-la al sobre 1 perquè torni a començar el circuit.

És important que estudiïs les paraules de cada sobre diàriament, tal com t'hem explicat: mirar-la, recordar-ne la imatge, lletrejar-la des del final i lletrejar-la des del principi.

En lloc de sobres també pots usar quatre pinces d'estendre la roba, quatre clips o altres objectes similars.

FOTOCOPIA BLM
© Boira Editorial

Vocabulari més habitual (1)

Estudia la llista següent. Quan ja la dominis amb la tècnica dels sobres, passa a la llista número 2.

Si et costa veure les paraules a la teva ment, imagina-les més grans, més properes o amb més llum i escrites en negre sobre un fons clar. Així les veus millor? A partir d'ara, fes-ho sempre d'aquesta manera a la teva ment.

a vegades	això	hi ha	hivern
bonic/a	demà	vegada	hora
avui	després	home	hospital
allí	bé *	jo	intel·ligència
allà	feliç	meu / meva *	història
ahir	guerra	seu / seva *	verd
així	habitació	nou / nova	vull

* Bé només porta accent quan significa "correctament". Com a la frase: "Ho ha fet molt bé".

No porta accent quan és animal o nom de lletra.

* La forma "meua" també és correcta.

* La forma "seua" també és correcta.

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial**

Vocabulari més habitual (2)

Estudia aquesta llista.

Recorda d'aplicar la tècnica que hem explicat. També pots provar una altra tècnica diferent: imaginar les paraules escrites a l'aire i resseguir-les amb el teu dit.

àvia / avi	boca	dalt	obert
aquí	barca	a baix	obert
avió	ceba	avisar	vaixell
arribar	col·legi	excursió	cotxe
arbre	col·laborar	govern	sempre
anglès	cova	matemàtiques	també
anava *	covard	llavors	vosaltres

NOTA: tots els verbs acabats en -ava s'escriuen amb ve baixa. També els acabats en -aves, àvem, àveu, aven.

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial**

Vocabulari més habitual (3)

Fes servir la tècnica que hem explicat per estudiar aquesta llista.

També pots utilitzar aquesta tècnica d'estudi: imagina't en un concurs de televisió on has de lletrejar les paraules. Les escrius en una gran pissarra (has de veure-la mentre les escrius) i tothom t'aplaudeix després de fer-ho bé.

* La paraula *vell* vol dir que té força anys. Amb *be alta* significa bonic.

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial**

Vocabulari més habitual (4)

Aquí tens l'última llista de les paraules més habituals. Aprèn-les seguint els passos que hem explicat anteriorment.

Utilitza els sobres per estudiar les paraules fins que les integris.

aprovar	bitllet	excepte	mou / movia
assignatura	butxaca	gimnàstica	núvol
avançar	conviure	habitatge	paraigües
aventura	alt/a	il·lusió	rellotge
avorrir	dibuix	jove	temps
beguda	deures	llenguatge	vacances
balcó	estalviar	meravellós/a	vermell

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial**

Vocabulari més habitual: valencià

Les següents paraules són molt habituals en valencià i val la pena que les estudiïis si vius a València:

iaia/iaio

cobertor

llavaplat

llavadora

clarió

milotxa

clòtxina

dèsset

díhuit

dènou

huitanta

huit

albelló

forqueta

dacsa

encisams

bresquillera

albergina

hui

vesprada

creïlla

xiquet/a

eixir

oratge

tomata

granera

espill

xica

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial**

Vocabulari més habitual: balear

Les paraules que apareixen a continuació són molt habituals a les Illes Balears. Per tant, t'animem a estudiar-les si vius allà.

al·lot/a

engronsadora

moix

llaüt

poal

encalentidor

escurador

gelera

greixonera / tia

tovalló / torcaboques

tovalles

foganya

calçons

calcetins

bragues

guardapits

tatxa

grampó / vis

forqueta

bòtils / botelles

melicotons

fraules / maduixes

doblers

espatla

calabruix

desset

devuit

denou

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial**

Quart pas: estratègies

La còpia

Molt sovint a classe, copiem textos de la pissarra. Aquesta és la manera més adient de copiar per aprendre ortografia mentre copies:

1. Llegeix tot el text. Fes-te una idea del seu significat.
2. Ara, llegeix-ne un tros curt.
3. Fixa't si conté paraules amb alguna dificultat (accents, hacs...).
4. Tanca els ulls i segueix veient aquestes paraules a la teva ment.
5. Escribeu aquest tros curt mentre el segueixes veient a la teva ment, en especial, les parts amb dificultats.
6. Comprova que ho has fet bé comparant-lo amb l'original. En cas contrari, esborra'l i torna al punt 2.
7. Segueix copiant.

Copia d'aquesta manera el següent text i practica aquest tipus de còpia durant cinc dies. Després fes-ho sempre així quan hakis de copiar. El text a copiar:

Aleshores va arribar la primavera i a tots els camps i horts van aparèixer ocells i petites flors.

Únicament al jardí del gegant egoista continuava sent hivern. Als ocells, no els agradava cantar allà dins perquè no hi havia nenes ni nens. I fins i tot els arbres es van oblidar de florir.

El gegant egoista, d'Oscar Wilde

Espai per a la còpia:

La lectura

Heus aquí un truc que et servirà per millorar la teva ortografia amb qualsevol lectura a la vida quotidiana:

1. Llegeix el que vulguis: còmic, conte, novel·la, revista, diari esportiu...
2. Mentre llegeixes, fixa't en tres paraules que presentin dificultats en cada pàgina.
3. Visualitza una d'aquestes paraules a la teva ment.
4. Lletreja-la començant pel final.
5. Després lletreja-la començant pel principi.
6. Fes igual amb les altres dues paraules.
7. Segueix llegint.
8. Fes igual en cada pàgina i milloraràs molt amb el temps.

Programa informàtic

Hi ha un programa informàtic que et pregunta automàticament les teves pròpies paraules. Pot usar-se en més d'un idioma. T'animem a veure com funciona al lloc web www.ortografia.cat. Amb la clau QUADERN et deixaran fer-lo servir de manera gratuïta durant un temps.

Els contes

Un truc excel·lent per millorar ràpidament l'ortografia amb la lectura són els contes.

Et proposem la següent activitat:

1. Busca un conte de quan tenies quatre o cinc anys. Tindrà molt poques pàgines i només dues o tres línies de text a cada pàgina.
2. Llegeix el conte memoritzant-ne l'ortografia tal com t'hem explicat al punt anterior.
3. Fes que algú et dicti el text (també pots fer-ho tu mateix mitjançant un MP3 o similar).

Cinquè pas: reciclar el teu propi vocabulari

Aquest pas és fonamental. Ara reciclaràs el teu propi vocabulari. Això té uns resultats fabulosos.

T'ho explico: cada persona té un vocabulari limitat d'uns centenars de paraules. El vocabulari que cadascú utilitza és diferent d'una persona a una altra.

Ara localitzarem les paraules que tu escrius malament i les reciclarem. D'aquesta manera dominaràs perfectament el teu vocabulari habitual i els teus textos seran gairebé perfectes.

A més, amb aquest sistema, cada vegada que cometis una errada tindràs una manera d'aprendre-la... i cada vegada en faràs menys!

Has de fer el que s'indica a continuació:

1. Fes fotocòpies de la pàgina titulada "El meu propi vocabulari. Full fotocopiable".
2. Vés a buscar totes les teves llibretes dels dos darrers cursos.
3. Busca les errades ortogràfiques corregides que hi tinguis.
4. Copia-les ben escrites en una casella del full "El meu propi vocabulari"
5. Copia un màxim de 28 paraules cada vegada.
6. Treballa aquest vocabulari de la mateixa manera que has fet amb les llistes del "Vocabulari més habitual" d'aquest quadern. Recorda: mirar-la, recordar-ne la imatge, lletrejar-la des del final i lletrejar-la des del principi. També pots utilitzar les altres estratègies: concurs de televisió, resseguir la paraula escrita a l'aire...
7. Cal que vagis fent tot això fins que el teu nivell d'errades ortogràfiques sigui mínim.

**FULL
FOTOCOPIABLE**

El meu propi vocabulari

Paraules del teu propi vocabulari que cal que integris utilitzant les tècniques que has après: mirar-la, recordar-ne la imatge, lletrejar-la des del final i lletrejar-la des del principi. Usa els sobres com a circuit d'estudi, tal com has après al quart pas d'aquest quadern.

Sisè pas: la normativa més útil

Al web www.ortografia.cat podreu trobar un PDF descarregable gratuït que amplia la normativa que aquí s'explica.

Accentuació

- 1) **Paraules esdrúixoles:** quan la síl·laba tònica o forta és la tercera començant pel final es posa accent... SEMPRE!

Exemple: matemàtiques

- 2) **Paraules planes:** si la síl·laba tònica és la segona començant pel final, només posarem accent si NO ACABA en vocal, en vocal+s, -en, -in. Sí que s'accentuen si acaben en diftong (vocal + i, vocal + u).

Exemples amb accent i sense: rètol, útil, vinguéreu, cadira, llibre...

- 3) **Paraules agudes:** quan la síl·laba tònica és la primera començant pel final, l'accentuarem NOMÉS SI ACABA en vocal, vocal+s, -en, -in. Si acaba en diftong no s'accentua.

Exemples amb i sense accent: avió, dofi, frondós, depèn, Pilarín, Andreu, caminant...

I la direcció de l'accent?

Sempre amb accent tancat /' / a les vocals í, ú

Sempre amb accent obert /` / a la vocal à

Com s'accentua la vocal o?

Si la paraula és esdrúixola l'accent serà obert: ò
Excepcions més usuals: fórmula, pólvora, tómbola, tórtora.

Si la paraula és plana, l'accent també serà obert: ò
Excepcions més usuals: estómac, furóncol, córrer (i derivats).

Si la paraula és aguda, l'accent serà tancat: ó
Excepcions més usuals: arròs, espòs, repòs, talòs, terròs, això, allò, però i les compostes amb monosíl·labs: rebò, retrò, reclòs, capgròs, semitò, ressò, debò...

Com s'accentua la vocal e?

En general tant siguin agudes, planes o esdrúixoles l'accent és sempre obert: è

Excepcions més usuals: església, llémena, cérvol, préssec, feréstec, ésser, néixer, créixer, prémer, esprémer, témer, érem, éreu, clixé, consumé, jaqué, peroné, ximpanzé, rebé, també, abecé, després, només i les que fan el plural en -essos com congrés (congressos), ingrés (ingressos), exprés, succès... (llevat de xerès, interès i espès).

L'apòstrof

1.- L'article s'apostrofa sempre que s'escriu davant d'una paraula començada en vocal o h.

Exemple: l'home, l'avi, l'avió...

2.- L'article **la** s'apostrofa davant de les paraules que comencen en vocal o **h**. Hem d'exceptuar les que comencen per i, u, hi, hu àtones.

Exemple: l'hora, l'heura, l'eina, l'única, l'illa...

Però: la intel·ligència, la universitat, la humitat...

3.- Tampoc s'apostrofes els noms de les lletres precedides d'article.

Exemple: la essa, la i...

4.- No s'apostrofes noms que podrien confondre's amb els seus contraris.

Exemple: la asimetria, la anormalitat... (paraules amb el prefix negatiu -a)

5.- Tampoc s'apostrofa "la una", ni "la ira" per no confondre-la amb "lira".

6.- La preposició **de** s'apostrofa sempre davant de **vocal** o **h**, excepte si es tracta de noms de lletres.

Exemple: d'ortografia, d'ous, d'elles, d'història...

Però: de esses, de emes...

13 Normes útils amb poques excepcions

1.- Les paraules que acaben en

ca	ques
ça	ces
gua	gües
ja	ges
ga	gues
qua	qües

fan el plural en

Exemple: vaca-vaques, llança-llances, llengua-llengües, raja-rages, tortuga-tortugues, pasqua-pasqües...

2.- Quan escriguis xifres has de separar amb un guionet les desenes de les unitats i les unitats de les centenes. Per recordar-ho pots memoritzar D-U-C.

Exemple: dos-cents vint-i-tres, cinc-cents quaranta-cinc...

3.- El so de essa sonora entre vocals s'escriu sempre amb una sola essa.

Exemple: casa, cosa, pesa... Cal exceptuar: amazona, trapezi i topazi (hi ha més excepcions, però no són usuals).

4.- El so de essa sonora a inici de paraula o després de consonant, sempre és **z**.

Exemple: zoològic, alzina, zinc... Cal exceptuar els derivats i/o compostos de: fons (com enfonsar), de dins (com endinsar) i els de trans (com transistor).

5.- Quan la erra sona forta entre vocals és sempre doble. S'exceptuen les paraules compostes com contrarevolució, autoretrat...

Exemple: macarró, torró, morro...

6.- Davant de la **p** i la **m**, s'escriu **m**.

Exemple: ample, immens, commoure, camperol...

7.- Sempre s'escriu **b** si va seguida d'una consonant.

Exemples: braç, obstacle, obvi, blanquinós...

8.- Si al final d'una paraula hi ha una **u**, en els derivats apareixerà una **v**

Exemple: neu-nevar, plou-plovía, meu-meva...

9.- El so inicial de la paraula jaqueta, davant **a**, **o**, **u** sempre és **j**. Davant **e**, **i** generalment és **g**.

Exemple: gerani, girafa, màgia, Jaume, rajola...

Però escrivim **j** en els grups –jecc i –ject com: projecte, injecció, objecció, subjecte...

També escrivim amb **j**: jeure, jeia, jeroglífic, majestat, jerarquia, Jerusalem, Jesús, Jeremies, jesuïta, Jeroni i derivats.

10.- Els verbs en passat que acaben en –ava, -aves, -àvem, -àveu, -aven, sempre s'escriuen amb **v** (és el pretèrit d'indicatiu).

Exemples: caminava, miràveu, ballaven...

11.- La majoria de les paraules masculines que acaben en **a** àtona s'escriuen amb **e** final i les femenines amb **a**

Exemples de mots masculins: home, llibre, formatge...

Exemples de mots femenins: dona, roca, taula...

Les excepcions coincideixen amb el castellà: febre/fiebre, classe/clase, egoïsta/egoïsta...

12.- Les paraules de l'apartat anterior sempre fan el plural en –**es**.

Exemples: llibres, formatges, dones, roques, taules, classes...

13.- La **ç** mai s'escriu davant la **e** o la **i**

Setè pas: avaluació final

Amb aquest quadern les teves errades ortogràfiques s'hauran reduït dràsticament.

Per comprovar-ho et convidem a fer aquest prova i comparar-ne els resultats amb la que vas fer a l'inici del quadern.

Primera part de la prova: de les paraules més freqüents

Demana a algú que et dicti 100 paraules a l'atzar de les que es troben a la pàgina "Les paraules que més errors generen en català" d'aquest quadern. Després demana-li que te les corregeixi.

1. _____	2. _____	3. _____
4. _____	5. _____	6. _____
7. _____	8. _____	9. _____
10. _____	11. _____	12. _____
13. _____	14. _____	15. _____
16. _____	17. _____	18. _____
19. _____	20. _____	21. _____
22. _____	23. _____	24. _____
25. _____	26. _____	27. _____
28. _____	29. _____	30. _____
31. _____	32. _____	33. _____
34. _____	35. _____	36. _____
37. _____	38. _____	39. _____
40. _____	41. _____	42. _____
43. _____	44. _____	45. _____
46. _____	47. _____	48. _____
49. _____	50. _____	51. _____
52. _____	53. _____	54. _____
55. _____	56. _____	57. _____
58. _____	59. _____	60. _____
61. _____	62. _____	63. _____
64. _____	65. _____	66. _____

67. _____ 68. _____ 69. _____
70. _____ 71. _____ 72. _____
73. _____ 74. _____ 75. _____
76. _____ 77. _____ 78. _____
79. _____ 80. _____ 81. _____
82. _____ 83. _____ 84. _____
85. _____ 86. _____ 87. _____
88. _____ 89. _____ 90. _____
91. _____ 92. _____ 93. _____
94. _____ 95. _____ 96. _____
97. _____ 98. _____ 99. _____
100. _____

Quantes paraules has escrit correctament? _____

En quantes t'has equivocat o no sabies? _____

Compara aquest resultat amb l'obtingut a l'inici del quadern.

Segona part de la prova: redacció lliure

Escriu una redacció de més de 400 paraules (o recull diversos textos breus que escriguis els propers dies i que sumin aquesta quantitat de paraules) sense consultar el diccionari, copiar o preguntar sobre la seva ortografia.

Per conèixer el tant per cent d'errades ortogràfiques, fes la següent operació:

$$\frac{\text{Nombre d'errades} \times 100}{\text{Nombre de paraules escrites}} = \text{---} \% \text{ d'errades ortogràfiques}$$

Quin tant per cent d'errades ortogràfiques tens ara? _____

Quin percentatge tenies al principi? _____

I això és només el començament... A partir d'ara, cada nou treball ortogràfic et resultarà útil. Milloraràs continuament perquè has interioritzat el secret de la bona ortografia. Enhorabona!

Les 112 paraules que més errors generen en català

a vegades	àvia / avi	cavall	aprovar
bonic/a	aquí	bitllet	assignatura
avui	avió	blanc	avançar
allí	arribar	botiga	aventura
allà	arbre	bossa	avorrir
ahir	anglès	vídeo	beguda
així	anava	visual	balcó
això	boca	viatge	bitllet
demà	barca	escriure	butxaca
després	ceba	text	conviure
bé/ be	col·legi	vostre	alt
feliç	col·laborar	volia	dibuix
guerra	cova	treballar	deures
habitació	covard	treball	estalviar
hi ha	dalt	vell/a / bell/a	excepte
vegada	a baix	prohibir	gimnàstica
home	avisar	prova	habitatge
jo	excursió	selva	il·lusió
meu / meva	govern	vaiet	jove
seu / seva	matemàtiques	veí / veïna	llenguatge
nou / nova	llavors	vent	meravellós/a
hivern	obert	dèbil	mou / movia
hora	vaixell	formatge	núvol
hospital	autobús	germà/na	paraigües
intel·ligència	cotxe	equivocar	rellotge
història	sempre	entrepà	temps
verd	també	alcohol	vacances
vull	vosaltres	aigua / aigües	vermell

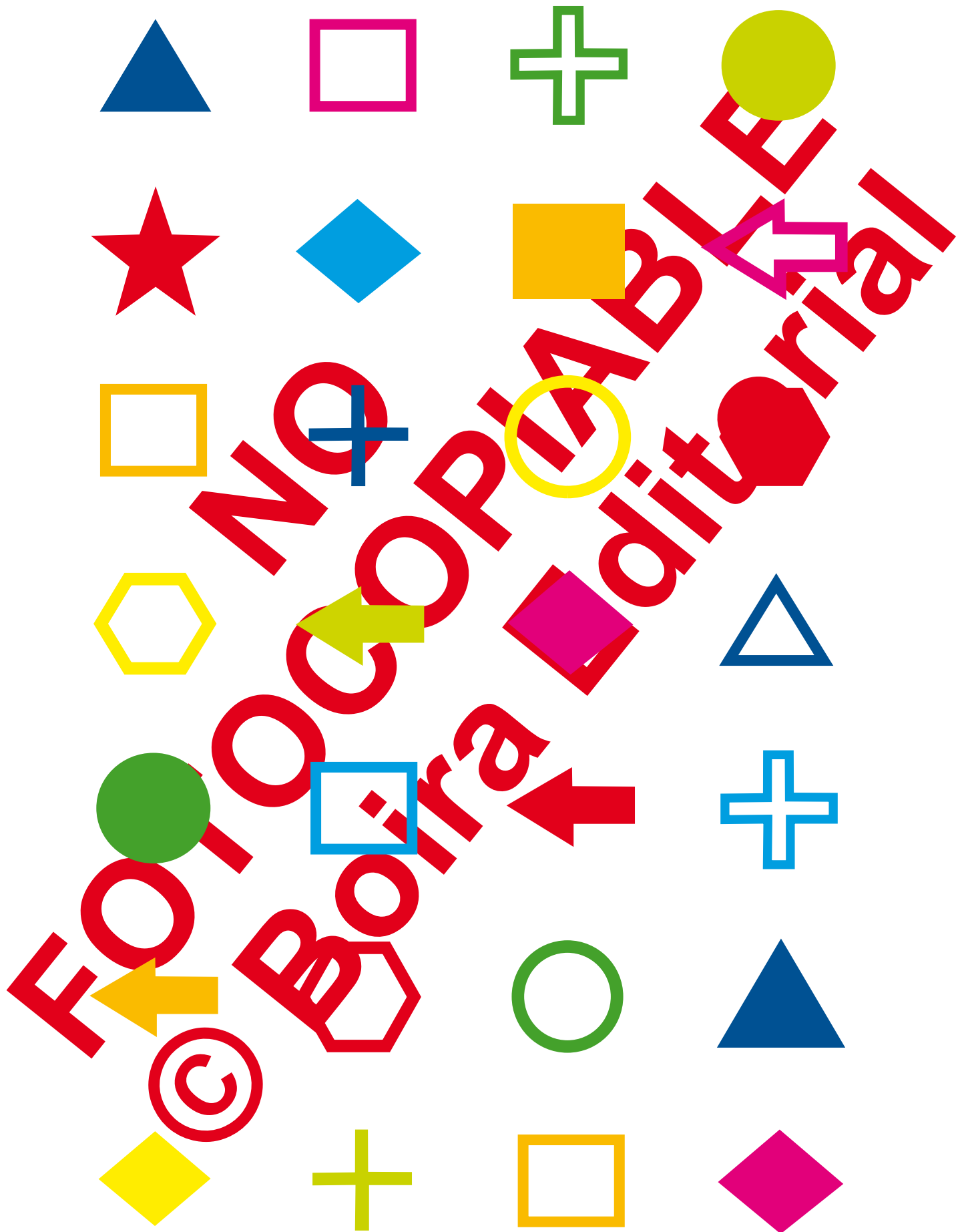
Algunes paraules específiques de València:

iaia/iaio	dèssset	dacsa	xiquet/a
cobertor	díhuit	encisams	eixir
llavaplats	dènou	bresquillera	oratge
llavadora	huitanta	albergina	tomata
clarió	huit	hui	granera
milotxa	albelló	vesprada	espill
clòtxina	forqueta	creïlla	xica

Algunes paraules específiques de ses Illes Balears:

al·lot/a	gelera	bragues	fraules /
engronsadora	greixonera / tià	guardapits	maduixes
moix	tovalló /	tatxa	doblers
llaüt	torcaboques	grampó / vis	espatla
poal	tovalles	forqueta	calabruix
encalentidor	foganya	bòtils / botelles	desset
escurador	calçons	melicotons	devuit
	calcetins		denou

BO

RE

OU

DO

VI

NO

TO

FI

TU

JA

BÉ

MÀ

ROC

VIL

PAL

ROM

VOL

CAL

POU

POC

SOL

FUM

HAC

VAL

GEL

MIL

PES

PAS

VEIG

HOME

AVIÓ

MARE

AIXÍ

AIXÒ

DALT

ÀVIA

PERÒ

MEVA

SINÓ

AQUÍ

VERD

PALA

POMA

COSA

ESTIU

AVIAT

PLUJA

FELIÇ

DRAC

ROURE

AVIAT

OBERT

NÚVOL

PROVA

TAMBÉ

RUÏNA

FOTOCOPIABLE
Boira Editorial

**FOTOCOPIABLE
© Boira Editorial
NO**

**NOVETAT!
METODOLOGIA
INNOVADORA!**

Aquest quadern es basa en un branca aplicada de la psicologia: la programació neurolingüística o PNL.

En fer servir aquest quadern s'aprèn el gest mental que fan les persones amb bona ortografia. Una vegada après, s'escriu correctament sense esforç.

El seu ús redueix les errades ortogràfiques entre un 50% i un 80% en uns tres mesos si es fa servir uns 20 minuts diaris.

Aquest quadern pot fer-se a casa o a l'aula a partir dels deu anys d'edat.

Es tracta d'un mètode totalment innovador i molt més eficaç que els tradicionals: comprova-ho!

Ofereix-te l'oportunitat i millora espectacularment!

© Daniel Gabarró Berbegal, 2011
© D'aquesta edició, Boira Editorial
www.boiraeditorial.com
ISBN: 978-84-15218-33-3

